

Έτησια Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης του Εκπαιδευτικού Έργου της Σχολικής Μονάδας (έτος αναφοράς: 2024-2025)

Σχολική Μονάδα: 1ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ Ν. ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΕΙΑΣ - 9490027

Σχολικό Έτος: 2024 - 2025

Ημερομηνία Εξαγωγής: 08/10/2025

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ

Καταγράφονται συνοπτικά τα χαρακτηριστικά και οι ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας, που κρίνονται σημαντικά για την αποτύπωση της εικόνας του σχολείου

Το 1ο Νηπιαγωγείο Ν. Καλλικράτειας βρίσκεται στο κέντρο της Ν. Καλλικράτειας Χαλκιδικής που ανήκει στον Δήμο Ν. Προποντίδας.. Συστεγάζεται με το 2ο Νηπιαγωγείο Ν. Καλλικράτειας. Φέτος λειτούργησε με 1 υποχρεωτικό πρωινό τμήμα με 19 παιδιά και ένα προαιρετικό ολοήμερο τμήμα . Στο τμήμα , πέρα από ένα νήπιο που βρίσκεται στο φάσμα του αυτισμού, εντοπίστηκαν προβλήματα προσαρμοστικότητας, λόγου, συμπεριφορών και αναπτυξιακών δεξιοτήτων σε τουλάχιστον 5 προνήπια. Το σχολικό κτίριο είναι 2οροφο και το 1ο Νηπιαγωγείο στεγάζεται στον 2ο όροφο . Αυτό σημαίνει ότι τα παιδιά πρέπει να ανεβαίνουν και να κατεβαίνουν καθημερινά μια μεγάλη σκάλα. Υπάρχουν 3 μικρές αίθουσες, εκ των οποίων η μια η πιο μεγάλη χρησιμοποιείται στον πρωινό κύκλο μαθημάτων και η 2η αίθουσα χρησιμοποιείται σαν υπνοδωμάτιο για το ολοήμερο τμήμα. Το 2ο Νηπιαγωγείο Ν. Καλλικράτειας χρησιμοποιεί τον 1ο όροφο , στον οποίο υπάρχει ,εκτός από το γραφείο, κουζίνα όπου χρησιμοποιείται για την σίτιση των παιδιών του ολοήμερου τμήματος. Σε όλες τις αίθουσες υπάρχει διαδίκτυο. Χρησιμοποιούμε ένα σταθερό υπολογιστή και 2 φορητούς. Επίσης το σχολείο διαθέτει 3 tablet και έναν προτζέκτορα που είναι σταθερός στον κάτω όροφο και εξυπηρετεί και τα δύο σχολεία. Το σχολείο στελεχώνουν 2 εκπαιδευτικοί οργανικά τοποθετημένοι και όσον αφορά στην επιστημονική και παιδαγωγική κατάρτιση και εμπειρία τους κρίνεται ότι ανταποκρίνονται απολύτως στις συγκεκριμένες ανάγκες του σχολείου και τις απαιτήσεις του προγράμματος Σπουδών. Φέτος τοποθετήθηκε μια αναπληρώτρια ΠΕ06 για την ξένη γλώσσα που συμπλήρωνε ωράριο και μία εκπαιδευτικός Παράλληλης στήριξης για παιδί με αυτισμό. Ως βοηθητικό προσωπικό στο σχολείο υπάρχει με τρίωρη καθημερινή απασχόληση, καθαρίστρια, τοποθετημένη από τον Δήμο Ν.Προποντίδας. Στο σχολείο μας, ύστερα από τον διετή σχεδιασμό αξιοποίησης του αύλειου χώρου, η αυλή μας με τα καρποφόρα δέντρα, τις μονοετείς καλλιέργειες, τα αρωματικά φυτά που πολλαπλασιάζονται κάθε χρόνο, τις περιοχές μάθησης με επιτοίχια και επιδαπέδια παιχνίδια, αποτελεί έναν καινοτόμο βιωματικό χώρο μάθησης. Οι καινοτόμες παιδαγωγικές μέθοδοι και η συνεχής διάχυση των αποτελεσμάτων στην κοινωνία χαρακτηρίζει την ταυτότητα του Νηπιαγωγείου κάνοντας το ανοιχτό και εξωστρεφές στον κοινωνικό περίγυρο. Το σχολείο μας από την περσινή σχολική χρονιά αποτελεί ενεργό μέλος των "Οικολογικών σχολείων" και φέτος συμμετείχαμε στο Διαπεριφερειακό Θεματικό Δίκτυο, για "την Ασφάλεια στο Διαδίκτυο"<http://1nip-kallik.chal.sch.gr/autosch/joomla15/index.php/asfaleia-sto-diadiktyo>.

B. ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Παιδαγωγική και μαθησιακή λειτουργία

Θετικά σημεία

Τα προγράμματα και οι δράσεις που πραγματοποιήθηκαν με τη συνεργασία των γονέων και του συλλόγου γονέων, αλλά και εξωτερικών συνεργατών είχαν ως αποτέλεσμα τη σύνδεση του σχολείου με την ευρύτερη κοινότητα, την ενίσχυση του σχολικού κλίματος και την ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας.

Την φετινή σχ.χρονιά συνδύασαμε το Ευρωπαϊκό πρόγραμμα που συμμετείχαμε ,με τα 2 από τα 4 Εργαστήρια Δεξιοτήτων, με τις δράσεις μας γύρω από τον Λαχανόκηπο του σχολείου μας (που πλέον τον δουλεύουμε κάθε χρόνο)και με τις δράσεις προσφοράς μας στο Κοινωνικό Παντοπωλείο του Δήμου Νέας Προποντίδας(δράσεις ενεργού πολίτη).

Επίσης σημαντικό ρόλο έπαιξε:

- 1) Η σύνδεση όλων των δραστηριοτήτων μας με το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών και η άρτια οργάνωσή τους.
- 2) Ο χώρος της Σχολικής Μονάδας
- 3) Η ταυτότητα της Σχολικής Μονάδας
- 4) Η συνεργασία και η επικοινωνία όλων των μελών της Σχολικής Κοινότητας
- 5) Η προηγούμενη εμπειρία της Σχολικής Μονάδας, σε αντίστοιχους σχεδιασμούς
π.χ. συμμετοχή σε ευρωπαϊκά προγράμματα e-twinning, σε εκπαιδευτικά προγράμματα και περιβαλλοντικά πλαίσια
- 6) Η πολύ καλή συνεργασία των εκπαιδευτικών της Σχολικής μονάδας
- 7) Το κλίμα σεβασμού και συνεργασίας ανάμεσα σε όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας
- 8) Η εμπειρία και η πλήρης επαγγελματική και επιστημονική κατάρτιση των εκπαιδευτικών.
- 9) Το ενδιαφέρον των παιδιών
- 10) Οι συχνές ενημερωτικές συναντήσεις με γονείς.
- 11) Οι ενιαίοι και καθολικοί μορφωτικοί και παιδαγωγικοί στόχοι για όλα τα παιδιά.
- 12) και τέλος η διατήρηση του χαρακτήρα του νηπιαγωγείου, ολιστική προσέγγιση της γνώσης και έμφαση στο πώς μαθαίνουμε.

Σημεία προς βελτίωση

1. Μείωση του αριθμού των παιδιών στην τάξη (15 μαθητές ανά τμήμα).
2. Συστηματική και μακροχρόνια παρέμβαση για τον δραστικό περιορισμό της προσφυγής σε μορφές που νοθεύουν τον δημόσιο και δωρεάν χαρακτήρα της εκπαίδευσης.
3. Σταθερή-μόνιμη και όχι ευκαιριακή στελέχωση όλων των θέσεων παράλληλης στήριξης, τμημάτων ένταξης. Δημιουργία οργανικών θέσεων. Φέτος που υπήρχε μέσα στην τάξη και 2η εκπαιδευτικός, ήταν αξιοσημείωτη η διαφορά στο έργο που συντελέστηκε. Συνεπώς κρίνεται απαραίτητη η ύπαρξή και 2ου εκπαιδευτικού σε τμήματα με τόσες δυσκολίες και ανομοιογένειες.
4. Έλλειψη χρόνου για συνεδρίες του Συλλόγου Διδασκόντων λόγω των αυξημένων διδακτικών και διοικητικών υποχρεώσεων των εκπαιδευτικών.
5. Αναγκαία η παρουσία κοινωνικής λειτουργού και ψυχολόγου
6. Εξέταση του περιεχομένου των διδακτικών πρακτικών ως προς τη μορφωτική τους ωφέλεια και την αντισταθμιστική τους δυναμική και όχι, αποκλειστικά, ως προς τον «καινοτόμο» χαρακτήρα τους.
7. Περιορισμός του γεγονότος να μετακινούνται οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί σε διαφορετικές κάθε σχολικό έτος περιοχές της χώρας για να εργαστούν. Διορισμός- Μονιμοποίηση των αναπληρωτών.
8. Εκσυγχρονισμός της υλικοτεχνικής υποδομής των Νηπιαγωγείων.
9. Μείωση του ωραρίου των Νηπιαγωγών(όπως όλων των εκπαιδευτικών) που έχουν πάνω από 20 χρόνια υπηρεσίας ή τουλάχιστον υπερωριακή αποζημίωση.

Διοικητική λειτουργία

Θετικά σημεία

Η άριστη συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών των 2 συστεγαζόμενων νηπιαγωγείων. Η εμπλοκή όλου του εκπαιδευτικού προσωπικού στην διευκόλυνση της διοικητικής λειτουργίας, βοήθησε στην εύρυθμη λειτουργία της σχολικής μονάδας. Η ηγεσία του σχολείου παρείχε κατάλληλη και έγκαιρη πληροφόρηση προωθώντας την επικοινωνία, τη συνεχή υποστήριξη και τη δημιουργική αλληλεπίδραση μεταξύ της διεύθυνσης και του εκπαιδευτικού προσωπικού. Υποστήριζε και προωθούσε όλες τις πρωτοβουλίες και την εφαρμογή νέων ιδεών και προτάσεων.

Σημεία προς βελτίωση

Ο φόρτος καθημερινής ενασχόλησης με διοικητικά θέματα, στις ώρες που η προϊσταμένη εκτελεί ταυτόχρονα και παιδαγωγικό έργο, επιβάλλει γραμματειακή υποστήριξη. Η απουσία αίθουσας πολλαπλών χρήσεων και αποθηκευτικών χώρων. Ελλιπής χρόνος για ουσιαστική αλληλεπίδραση μεταξύ εκπαιδευτικών. Μείωση ωραρίου, όπως ισχύει για όλους τους εκπαιδευτικούς, ανάλογα με τα χρόνια υπηρεσίας. Μείωση ωραρίου για τις προϊσταμένες.

Επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών

Θετικά σημεία

Συμμετοχή σε επιμορφωτικά προγράμματα.

Αξιοποίηση καινοτόμων πρακτικών.

Αξιοποίηση της ρομποτικής.

Η πολυετής εμπειρία και η επιστημονική κατάρτιση των εκπαιδευτικών της σχολικής μονάδας

Σημεία προς βελτίωση

Τα επιμορφωτικά προγράμματα του ΙΕΠ, να έχουν μεγαλύτερη χρονική διάρκεια, να γίνονται τμηματικά, σύγχρονα εξ'αποστάσεως και όχι μέσω moodle και να μην υπάρχει στο τέλος αξιολόγηση. Να δίνεται η δυνατότητα στους εκπαιδευτικούς για επιμορφωτικές και μεταπτυχιακές σπουδές, με χορήγηση εκπαιδευτικής άδειας.

Γ. ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Λειτουργία

Παιδαγωγική και μαθησιακή λειτουργία

Αριθμός Δράσεων που υλοποιήθηκαν

0

Άξονες στους οποίους υλοποιήθηκαν Δράσεις

-

Λειτουργία

Διοικητική λειτουργία

Αριθμός Δράσεων που υλοποιήθηκαν

0

Άξονες στους οποίους υλοποιήθηκαν Δράσεις

-

Λειτουργία

Επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών

Αριθμός Δράσεων που υλοποιήθηκαν

1

Άξονες στους οποίους υλοποιήθηκαν Δράσεις)

Συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Σημαντικότερα αποτελέσματα των Δράσεων

Δυσκολίες που παρουσιάστηκαν

Ανάδειξη Πρακτικών και προτάσεις για αξιοποίησή τους από άλλα σχολεία (προαιρετικά).

Πρακτική 1

Άξονας

Συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα

Τίτλος Δράσης

Δημιουργία eTwinning έργου με Ευρωπαίους εταίρους

Στόχος Βελτίωσης

Η επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών και συγκεκριμένα η ανάπτυξη ψηφιακών ικανοτήτων και γνώσεων ΤΠΕ μέσα από:

- τη συμμετοχή στην κοινότητα eTwinning (συνεργασία εκπαιδευτικών, ανταλλαγή γνώσεων και πρακτικών)
- τη χρήση της τεχνολογίας για την παραγωγή και ανάρτηση του παραγόμενου υλικού,
- την αξιοποίηση της προσέγγισης STEAM στις δράσεις τους.

Ενέργειες Υλοποίησης

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 24 Συνεδρίαση του συλλόγου διδασκόντων και των 2 συστεγαζόμενων σχολείων (1ο & 2ο), συζήτηση για τις ανάγκες τους και απόφαση σε ποιο e-twinning έργο θα συμμετέχουν. Καταγράφηκαν οι σημαντικότερες απόψεις και διατυπώθηκαν οι στόχοι του προγράμματος . Συζητήθηκε το σχέδιο δράσης ,έγινε η σύνταξη του θεωρητικού πλαισίου και αποφασίστηκε να συνδιαστεί και με τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων.Επίσης πραγματοποιήθηκε ενημέρωση γονέων για το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών του Νηπιαγωγείου, όπου αναφέρθηκε αναλυτικά και το Σχέδιο Δράσης της σχολικής μονάδας. Ζητήθηκε η έγγραφη συγκατάθεση των γονέων για τη συμμετοχή των παιδιών στο πρόγραμμα παρέχοντας τις απαραίτητες διαβεβαιώσεις για τη διαφύλαξη των προσωπικών τους στοιχείων. Εξερεύνηση του twinspace του έργου. Τοποθετήσαμε το σχολείο μας στο χάρτη για να προσδιορίσουμε τη θέση μας και τη θέση των εταίρων μας. Παρουσιάσαμε τον εαυτό μας στους εταίρους. <http://1nip-kallik.chal.sch.gr/autosch/joomla15/index.php/the-giving-tree>. Δηλώσαμε ενδιαφέροντα και

τρόπους που μπορούμε να βοηθήσουμε για την υλοποίηση του προγράμματος, παρουσιάσαμε διαδικτυακά εργαλεία και εφαρμογές (όπως story jumber, voki, canva, photo gallery, puzzle.org, learning apps, κ.α.) Δημιουργήσαμε σελίδα επικοινωνίας (google docs) , για συζήτηση, επίλυση προβλημάτων, προτάσεις ιδεών και ομάδα messenger. Έγινε ενδοσχολική συνάντηση-επιμόρφωση εκπ/κών για εξοικείωση με την πλατφόρμα του e-twinning. Συμμετοχή στην εβδομάδα Κώδικα- Europe Code Week. Τα σχολεία εργάστηκαν σε ζευγάρια. Κάθε σχολείο έστειλε στο συνεργαζόμενο σχολείο ένα κωδικοποιημένο μήνυμα σε pixel art, το οποίο έπρεπε να αποκωδικοποιηθούν και να στείλουν πίσω ένα δικό τους. [http://1nip-](http://1nip-kallik.chal.sch.gr/autosch/joomla15/index.php/code-week-2024)

[kallik.chal.sch.gr/autosch/joomla15/index.php/code-week-2024](http://1nip-kallik.chal.sch.gr/autosch/joomla15/index.php/code-week-2024) Διαβάσαμε το βιβλίο του Shel Silverstein

«?? ?????? ?? ????» και εντοπίσαμε τις αξίες ζωής. [http://1nip-](http://1nip-kallik.chal.sch.gr/autosch/joomla15/index.php/the-giving-tree-aksies-zois)

[kallik.chal.sch.gr/autosch/joomla15/index.php/the-giving-tree-aksies-zois](http://1nip-kallik.chal.sch.gr/autosch/joomla15/index.php/the-giving-tree-aksies-zois) Ανά ζεύγη σχολείων συνεργαστήκαμε online και ζωγραφίσαμε το Δέντρο που έδινε. <http://1nip-kallik.chal.sch.gr/autosch/joomla15/index.php/diadiktyaki-zografiki>. Πραγματοποιήσαμε την 1η διαδικτυακή συνάντησή μας και χορέψαμε το "Huppy tree song".

<http://1nip-kallik.chal.sch.gr/autosch/joomla15/index.php/1i-diadiktyaki-synantisi-sxoleion> Πριν τη λήξη των μαθημάτων ανταλλάξαμε ευχές στέλνοντας φωτογραφίες με χριστουγεννιάτικες κατασκευές.

<http://1nip-kallik.chal.sch.gr/autosch/joomla15/index.php/efxes-gia-tin-nea-xronia>. Ο Δεκέμβριος, μήνας προσφοράς, έκλεισε με την προσφορά αγάπης για τις οικογένειες του Δήμου μας που είχαν ανάγκες, με συγκέντρωση τροφίμων και παράδοσή τους στο Δήμο. [http://1nip-](http://1nip-kallik.chal.sch.gr/autosch/joomla15/index.php/dekembrios-minas-prosforas)

[kallik.chal.sch.gr/autosch/joomla15/index.php/dekembrios-minas-prosforas](http://1nip-kallik.chal.sch.gr/autosch/joomla15/index.php/dekembrios-minas-prosforas).

<https://www.facebook.com/100069234638842/posts/908870468097433/?rdid=OZQF3dOuLJVwN3FN>

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 25. Οι αποστολές συνεχίστηκαν με την δημιουργία του logo του έργου μας.

<http://1nip-kallik.chal.sch.gr/autosch/joomla15/index.php/logo-the-giving-tree>. Ασχοληθήκαμε με την Ημέρα Ασφαλούς Διαδικτύου. Γνωρίσαμε κινδύνους και τρόπους προφύλαξης. Κάθε σχολείο ασχολήθηκε με ένα κανόνα ασφαλούς πλοήγησης και τον ζωγράφισε. <http://1nip-kallik.chal.sch.gr/autosch/joomla15/index.php/asfaleia-sto-diadiktyo>. Στο διάστημα αυτό υπήρξε διαμορφωτική αξιολόγηση. Οι εκπαιδευτικοί και τα παιδιά κλήθηκαν να απαντήσουν για την μέχρι τότε πορεία του έργου και να προτείνουν με τι θα ήθελαν να συνεχίσουν

<https://forms.gle/MBy7vxxaaZT39ke37>, <https://forms.gle/W75zX3iHsRGdGMax5>. Στην συνέχεια του προγράμματος, οι μαθητές χωρίστηκαν σε 3 ομάδες, διαλέγοντας η κάθε μια από μια προσωπικότητα που πρόσφερε πολλά στην ανθρωπότητα. Προετοίμασαν μια παρουσίαση του έργου της προσωπικότητας και πρότειναν μια δραστηριότητα κοινή για όλα τα σχολεία. Έτσι κάναμε πειράματα βαρύτητας όπως ο Γαλιλαίος <http://1nip-kallik.chal.sch.gr/autosch/joomla15/index.php/prosfora-stin-athropotita-galilaios-galilei>, κατασκευές όπως ο Brunel <http://1nip-kallik.chal.sch.gr/autosch/joomla15/index.php/prosfora-stin-anthropotita-isambard-brunel> και καλλιτεχνικές δημιουργίες όπως η Frida Kahlo.

ΜΑΡΤΙΟΣ-ΜΑΙΟΣ 25

Συνεχίζοντας τις δράσεις μας "Προσφέρουμε και εμείς στην γη, την αγάπη, την φροντίδα και την περιποίηση που της χρειάζεται με δραστηριότητες δέντροφύτευσης, ανακύκλωσης, καθαριότητας, φροντίδας λαχανόκηπου, κ.τ.λ <http://1nip-kallik.chal.sch.gr/autosch/joomla15/index.php/opos-to-dentro-pou-edine-prosferoume-kai-emeis-stin-gi>. Συνεχίσαμε με τον εορτασμό της Παγκόσμιας ημέρας Παιδικού βιβλίου δημιουργώντας την δική μας ιστορία για το "Αγόρι που Έδινε". Το κάθε Νηπιαγωγείο συνέχιζε την ιστορία του αγοριού-γέρου από εκεί που σταματούσε το προηγούμενο σχολείο. Στην συνέχεια το κάθε σχολείο εικονογράφησε την δική του σκηνή και έτσι δημιουργήθηκε ένα συνεργατικό παραμύθι.

[https://docs.google.com/presentation/d/18a8PgZfK1Q5crrpdX2JZ4m5ujkpm5rBR_Kp3ulEsLe4/edit?fbclid=IwY2xjawKWzyDV4LLDtYHVFyzosxMzbn6l2sSSw21UIDCSRSZcjkel-LCdXjksQ_aem_Im-](https://docs.google.com/presentation/d/18a8PgZfK1Q5crrpdX2JZ4m5ujkpm5rBR_Kp3ulEsLe4/edit?fbclid=IwY2xjawKWzyDV4LLDtYHVFyzosxMzbn6l2sSSw21UIDCSRSZcjkel-LCdXjksQ_aem_Im-c4EJNm01SA2gtUhwEEg&slide=id.p1#slide=id.p1)

[c4EJNm01SA2gtUhwEEg&slide=id.p1#slide=id.p1](https://docs.google.com/presentation/d/18a8PgZfK1Q5crrpdX2JZ4m5ujkpm5rBR_Kp3ulEsLe4/edit?fbclid=IwY2xjawKWzyDV4LLDtYHVFyzosxMzbn6l2sSSw21UIDCSRSZcjkel-LCdXjksQ_aem_Im-c4EJNm01SA2gtUhwEEg&slide=id.p1#slide=id.p1) Γιορτή της μητέρας και όλα τα σχολεία με αφορμή την καθημερινή αγάπη και προσφορά της μητέρας αναγνώρισαν την προσφορά της και της πρόσφεραν ένα μοναδικό δώρο. <http://1nip-kallik.chal.sch.gr/autosch/joomla15/>. Υπήρξε συνεχής διάχυση των δράσεων σε γονείς και κοινότητα μέσω της ιστοσελίδας μας. Συνάντηση της ομάδας εκπ/κων για την αξιολόγηση της δράσης και συζήτηση για την αποτίμησή της.

Συμπλήρωση ερωτηματολογίου αξιολόγησης της δράσης από εκπ/κους, γονείς και παιδιά (εφαρμογή mentimeter).

Τελική γιορτή και κλείσιμο του έργου αποφασίστηκε να γίνει αρχές Ιουνίου με την διαδικτυακή συνάντηση όλων των σχολείων , να ανακοινώσουμε το μήνυμα που αποκομίσαμε από την δράση, να τραγουδήσουμε το τραγούδι που δημιουργήσαμε στο SUNO .

Υλικό (παράθεση υπερσυνδέσμου)

<https://view.genially.com/6859970588702a605bb187a3/presentation-to-dentro-poy-edine>

Προτάσεις για αναγκαίες επιμορφώσεις